

ВИНИКНЕННЯ ПРАВОВОГО ІНСТИТУТУ ПРИВАТИРСТВА В ТЮДОРІВСЬКІЙ АНГЛІЇ

Малишко В.М., к.ю.н., доцент

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Дослідуючи особливості англійської правової системи на межі пізнього середньовіччя і початку нового часу, у статті зазначені юридичні підстави застосування приватирства для будівництва Британської імперії.

Ключові слова: піратство, корсар, приватир, geopolітичний бандитизм.

Малишко В.Н. ВОЗНИКНОВЕНИЕ ПРАВОВОГО ИНСТИТУТА ПРИВАТИРСТВА В ТЮДОРОВСКОЙ АНГЛИИ / Днепропетровский государственный университет внутренних дел, Украина

Исследуя особенности английской правовой системы на меже позднего средневековья и начала нового времени, в статье указаны юридические причины использования приватирства для строительства Британской империи.

Ключевые слова: пиратство, корсар, geopolитический бандитизм.

Malishko V.N. AN ORIGIN OF LEGAL INSTITUTE OF PRIVATEERING IN TUDOR ENGLAND / Dnipropetrovsk state university of internal affairs, Ukraine

Based on the information from the dictionaries, encyclopedias and selection of historical and legal sources, the article investigates the heaviest of the international crimes destabilizing normal development of the world community these days – piracy. The article determines the period of its beginning as well as notional and terminological apparatus of pirates designation in different languages, i.e. the use of such words as «vitalyers», «dikedelers», «buccaneers» «filibusters», «corsairs». «Corsair» (Corsaire) – is a French word, «kaper» – German, «privateer» – English.

In his exploratory works the author focuses on the essence of the phenomenon of piracy – equipage of corsairs' ship at the expense of individual person or a group of persons and obtainment of patent from the government of their state which protected the corsairs when meeting the friendly ships. Alternatively, the role of patent is determined as a document of corsair protection from capital punishment and the insurance of his status of war prisoner. The focus is made on approximately equal description of the piracy in French and German comprehensive dictionaries and on ignoring of piracy as maritime banditry by the authors of Unabridged modern «Oxford-Rus Dictionary».

In the article the piracy is described as a maritime banditry under the licenses of the states being in the state of war during the epoch of so-called primitive accumulation. The author focuses on the retardation of England from the competitors of world colonial system building which urged British entrepreneurs to get the support of privateering from Tudor Dynasty ruling during XVI cent. This is the time when relationships between England and Spain caused by geopolitical rivalry, were broken. The power in the world which was ruled by great colonial states mostly depended upon who will be the first and long-time ruler of Atlantic seaways. It is proved that this was the union of the British monarchy and pirates which guaranteed the success of privateers, who obtained the patents for robbery from the kings Henry the Eighth, Edward the Sixth and Queen Elizabeth I. Thus, geopolitical banditry became the key tool in building the British Empire.

It is stressed that providing royal patents to the pirates in those days was ranked as equal to the foundation of the capitalist powers oriented at trade and manufacture industries. Shareholders of such enterprises had to coordinate their interests as to both the incomes and losses distribution through the acting norms of the trade law of England of Late Middle Ages. Though, conservative formalism of British common law slowed down the development of market relations. That is why it was complemented by the trade law which was to adopt the expertise of European commercial law based on the international principles. The article outlines the expectations of the members of the House of Commons that in case the pirates succeed, eventually they will be able to invest in various colonial businesses. These were the conditions on which they adopted the right of the Queen to provide the patents for the privateers' invasions to the pirate's leaders.

Besides, the article investigates the key financial motives of providing the governmental patents for the maritime banditry requiring the obtainment of the mortgaged money in case the government has to compensate the losses to Spain or Portugal for the robbery of Elizabeth's subjects in case of their capture. At the same time, the article underlines the fact that during the whole period of Elizabeth's ruling only a part of plunder of foreign ship owners was demanded from the privateers in the form of «hard cash».

To sum up, the author proves the following: as a result of abovementioned British policy of primitive accumulation, practically all the founders of the fleet of island country, its first admirals Drake, Hawkins, Frobisher and Rely were just average bandits. All of them obtained piracy patents from the Queen personally signed by her, for which they had to share the trophy with her. Huge funds accumulated by the State Treasury were spent for the financing of the struggle for creation of powerful kingdom and later empire, whose power was supported by maritime hegemony.

The article is meant for the broad spectrum of scientists, PhD fellows, and those interested in actual historical and legal problem of piracy renewal and its active application in modern world.

Key words: piracy, corsair, privateer, geopolitical thuggery.

Згідно з міжнародними стандартами необхідним елементом громадянського суспільства та правової держави є гарантування і забезпечення прав людини. При цьому слід звернути увагу на необхідність компетентного розслідування фактів порушення цих прав, суворо карати насильників та відшкодовувати тим, хто постраждав від насильства. Найсуworішим з міжнародних злочинів, які дестабілізують нормальний розвиток світової спільноти на сучасному етапі його розвитку, помітним стає відродження піратства. У «Великому енциклопедичному юридичному словнику», який є найбільш авторитетним вітчизняним довідниковим виданням з різноманітних галузей та інститутів внутрішньодержавного і міжнародного права, цей феномен знайшов певне відображення. Автор статті про піратство О.С. Переверзева вказала: «Піратство (від грецького *«πιράτος* – грабіжник), морський розбій, у міжнародному праві – незаконні насильницькі дії (затримка, затоплення або грабіж), здійснювані проти торгових суден у відкритому морі приватними чи державними суднами» [1].

Піратство зародилося одночасно з виникненням морської торгівлі і початком війн на морі. Воно значною мірою здійснювалося на власний розсуд морських розбійників. Для позначення піратів у різних мовах використовувалися такі слова, як «вітальери», «лікедейлери», «буканьери», «флібустьєри», «корсари». Мета всіх морських розбійників, зокрема тих, які в наш час здійснюють напади на торгові судна в Аденський затоці і в південно-азійському регіоні, одна – напад на торгові судна. Буканьери і флібустьєри нападали на чуже судно у XVI–XVIII ст. для того, щоб пограбувати його і збагатитися. У більшості випадків їх не інтересувало те, громадянам якої держави належали ці судна. При цьому дії цих розбійників спричиняли меншу шкоду розвитку світової економіки часів занепаду феодалізму і переходу до побудови капіталістичних відносин у розвинених державах світу, ніж корсарство.

«Корсар» (*corsaire*) – слово французьке, «капер» (*kaper*) – німецьке, «приватир» (*privateer*) – англійське. Суть явища була одна – спорядження корсарського корабля на гроши приватної особи або групи осіб і отримання від уряду власної держави патенту, який охороняв корсара під час зустрічі з дружніми кораблями. У протилежному випадку патент охороняв морського розбійника від страти завдяки тому, що наявність патенту забезпечувала йому положення військовополоненого. Однак такі дії знаходили різноманітні оцінки в енциклопедіях і тлумачних словниках різних мов. На рівні пересічних громадян обізнаність з сутності корсарства пов’язана зі зверненням до «Нового тлумачного словника української мови», де указано, що корсар – це – «пірат, морський грабіжник» [2]. Приблизно так описують сутність корсарства у французьких і німецьких тлумачних словниках. І зовсім не звертають увагу на піратство як на розбій на морі автори великого сучасного «Оксфордсько-руського словника». Цей словник був чотири рази надрукований американськими філологами, які вважають, що в піратства є лише одне тлумачення: до цього явища слід віднести лише противправне видання копій художніх фільмів або платівок із записами творів сучасних шоуменів [3]. І такий підхід у значному ступені виправданий, адже сучасні фахівці з піратства в США і Англії вважають за доцільне приховувати «подвиги» власних працурів, які були найбільш безжалійними і безсоромними морськими розбійниками в історії людства.

Корсарство як морський розбій за ліцензіями держав, які знаходилися в стані війни, стало звичайним явищем у добу так званого первісного нагромадження капіталу. Як зазначено в багатотомній «Військовій енциклопедії», що вийшла з друку в Росії століття тому, за морськими законами XVI–XIX ст. піратством визнавали «морський розбій, що здійснюється приватними особами за приватним починанням і з корисною метою проти чужої власності» [4]. Піратство супроводжувало процес первісного нагромадження капіталу, наслідком якого стало відсторонення безпосереднього виробника матеріальних благ, середньовічного селянина і ремісника, від засобів виробництва і перетворення їх на капіталістичну приватну власність. Цей процес швидкими темпами розвивався в європейських державах на межі пізнього середньовіччя і початку нового часу. Він історично розподілявся більш-менш послідовно між Іспанією, Португалією, Нідерландами, Францією і Англією.

Зрозуміло, що відставання Англії від суперників по утворенню світової колоніальної системи змусило британських підприємців домогтися від династії Тюдорів, яка правила протягом

XVI ст., підтримки приватирства. Офіційна англійська історіографія історії держави і права та історії міжнародного публічного права веде відлік початку побудови Британської імперії від царювання Генріха VIII. Саме тоді був здіслений розрив відносин Англії з Іспанією, викликаний геополітичним суперництвом. Тоді почалися великі географічні відкриття, і центр світової сили переходитив від Середземномор'я, де панувала Османська імперія, до Атлантики. Від того, хто першим і на тривалий час встановить власне панування над морськими шляхами в Атлантиці, залежало і те, хто буде панувати у всьому світі, який підпадав під владу великих колоніальних держав. Однак тоді зберігала свою чинність Тордесильська угода між Іспанією і Португалією (1494 р.), за якою вони поділили Західну півкуль. Пізніше, у 1529 р., ця угода була доповнена Сарагоською угодою, за якою дві іберійські монархії поділили між собою і Східну півкуль. Лише після двох із половиною століть після жорстокої боротьби Велика Британія змусила Іспанію і Португалію підписати угоду в Сан-Ідельфонсо, за якою дві вищезгадані угоди були позбавлені юридичної сили.

Ясно, що морський розбій англійських приватирів не мав би перспективи в добу первісного нагромадження капіталу, коли світова колоніальна система контролювалася Іспанією і Португалією. Але союз британської монархії і піратів був запорукою успіху приватирів, які отримали патенти на розбій від королів Генріха VIII, Едуарда VI і королеви Єлизавети I. Так, геополітичний бандитизм став головним засобом побудови Британської імперії [5].

Вони брали участь у приватирстві, оскільки левова частка прибутку від морського розбою надходила до королівської казни. І це було закріплено англійською правовою системою того часу. Її особливість полягає в тому, що прецеденти були і є для неї основним джерелом права. Ця особливість пов'язана з тим, що суддя має застосовувати правила, сформульовані в рішенні суддів, прийнятому раніше. Якщо факти, знайдені судом по справі, яку він розглядає, достатньо схожі, а також, якщо попереднє рішення ухвалене судом вищого рівня або (як виняток) судом рівної юрисдикції, суд зобов'язаний слідувати попередньому присудженню. Однакові наслідки британського морського розбою часів правління династії Тюдорів, а згодом і династії Стюартів, вимагали від суддів завжди захищати англійських піратів, оскільки вони користувалися повною прихильністю Корони Англії.

Особливістю англійського права є й те, що воно не визнає поділу на приватне і публічне. Проте в цій системі відокремлені загальне право і право справедливості. Термін «загальне право» (Common Law) двозначного толковання не викликає. Воно виникло у XII ст. як право, загальне для всіх вільних мешканців Англії, на яких поширювалася юрисдикція королівського суду. У сучасному розумінні загальне право – сукупність норм і принципів, сформованих суддями, що призначені Кореною Англії. Воно протиставлено статутному праву, тобто тому, яке формується не суддівською, а законодавчою гілкою влади за допомогою ухвалення Парламентом відповідних статутів. Авторитет і сила загального права спиралися на традиції англійської державності, які в XVI ст. забезпечили підтримку англійського піратства.

Поряд із загальним правом в Англії поширювалося право справедливості (Equity). Це право затвердилося в англійській системі протягом XV-XVII ст. через історичні причини. Воно випливало з рішень спеціалізованого органу – Суду канцлера, для якого норми загального права не були обов'язковими. Головний принцип права справедливості в тому, що воно є «милістю монарха», а не право потерпілого. Такими потерпілими могли бути лише представники заможних верств населення, які за допомогою права справедливості вирішували власні проблеми. Зрозуміло, що право справедливості стало міцним фундаментом розвитку приватирства, оскільки гарантувало пайовикам піратських експедицій захист права власності на пограбовані речі. Тому англійські пірати завжди свідомо і без побоювань приймали від монархів патенти на приватирство.

Надання королівських патентів піратам у той час прирівнювалося до започаткування капіталістичне налаштованих підприємств, які мали займатися торгівлею і мануфактурною справою. Прикладами таких підприємств були англійські колонії в Америці. Між тим у праві тюдорівської Англії було закріплено неодмінність дії принципу, відповідно до якого «монарх, і тільки монарх, має право створити корпорацію або надати право на її створення» [6]. Саме такою корпорацією стало колоніальне підприємство плімутських купців, які 1573 р. спорядили піратську експедицію на чолі з Ф. Дрейком в іспанські колоніальні володіння на американському континенті. Пізніше експедиція Дрейка здійснила морський похід навколо

всього світу і доклада зусиль до того, щоб в інших британських приватирів не було сумніву стосовно того, що вони в змозі пограбувати будь-яку морську країну світу.

Серед компаньйонів Дрейка були адмірал британського флоту С. Кліnton, могутній аристократ граф Лестер та фаворит королеви К. Хаттон. Пайовики мали узгодити свої інтереси щодо розподілу як прибутків, так і збитків через дію норм англійського торгового права пізнього середньовіччя. Однак консервативний формалізм загального права гальмував розвиток ринкових відносин. Тому його доповнювало торговельне право, яке мало перейняті досвід європейського комерційного права, яке ґрутувалося на міждержавній основі [7]. Останнє ж дещо ускладнювало рішення королеви стосовно прохань приватирів. Справа в тім, що формально-юридично Єлизавета I мала захищати безпеку європейської морської торгівлі, яка за часів правління її батька забезпечувала великі прибутки для королівської казни. Однак загострення міждержавних протиріч з Іспанією вимагали від неї підтримки піратських експедицій Дрейка та інших приватирів. За допомогою голови королівського уряду лорда Біглі вони повідомили про свої плани Єлизавету I.

Відкритої підтримки піратів королева не продемонструвала, однак надала Дрейку аудієнцію, під час якої, очевидно, остаточно вирішила підтримати піратський набіг на іспанські колонії в Америці власними грошовими коштами. Письмових джерел стосовно обговорення піратських планів у королівському палаці не збереглося. Але сам характер британського права і державного управління поряд із результатами експедиції Дрейка надає можливість реконструювати результати аудієнції. Ясно, що королева мала узгодити своє рішення щодо приватирства з парламентом, адже основною особливістю тюдорівської абсолютної монархії було те, що поряд з могутньою королівською владою діяв цей станово-представницький орган. Під час царювання Єлизавети, упродовж 45 років, головними проблемами для самодержавної володарки, її уряду та парламенту було забезпечення захисту англійського королівства від небезпеки іноземного вторгнення і зміцнення національної незалежності [8]. Саме така політика мала підготувати основу для британської економічної експансії на Балтиці, у Середземномор'ї, Атлантиці, а потім у Тихому та Атлантичному океанах.

Зрозуміло, що міцна королівська влада не була спроможна піти на усунення парламенту від влади, тим більше, що там засідали представники нового дворянства і колоніального купецтва, які пішли на зустріч королеві. З правової точки зору такий крок парламенту був виправданий тим, що діяв принцип верховенства Корони Англії у відносинах зі станово-представницьким органом англійської держави, що було закріплено статутом 1539 р., який прирівнював укази монарха до парламентських законів. Члени Палати громад ухвалили право королеви надати піратським ватажкам патенти на приватирські набіги, сподіваючись на те, що в разі успіху Дрейка та інших піратів із часом і вони зможуть вкладати свої кошти в різноманітні колоніальні підприємства [9].

Ще однією проблемою, пов'язаною з організацією експедиції Дрейка, було те, що надання патенту на морський розбій вимагало отримання державою заставних грошей на той випадок, якщо уряду доведеться відшкодовувати збитки Іспанії чи Португалії за розбій підданих Єлизавети в разі захоплення їх у полон. Зрозуміло, що Таємна Рада, до якої входили лорд-канцлер, лорд-хранитель державної печатки, лорд-скарбник та інші особи, котрі повністю підкорялися рішенням своєї володарки, впевнила королеву задоволити прохання компаньйонів Дрейка, які були достатньо заможні, щоб забезпечити надання заставних грошей до державної скарбниці [10].

Формально Дрейка та інших британських приватирів зобов'язували додержуватися звичаїв морської війни і всі захоплені судна (призи) доставляти до портів Англії, де морський суд, який діяв на підставі норм торговельного права, мав розглядати правомірність дій піратів [11]. Однак упродовж всього царювання Єлизавети I від приватирів вимагали лише частки пограбованого майна іноземних судновласників у вигляді «живих грошей».

Англія ніколи не мала достатніх демографічних ресурсів для боротьби за панування в Європі у порівнянні з континентальними державами, але вона протягом століть боролася за морську гегемонію. До того ж океанський флот вже за часів Єлизавети Тюдор потребував постійних опорних баз далеко від британських островів. Тому ця важка проблема мала розв'язатися за рахунок відкритого розбою на морських комунікаціях під патронатом королеви. У результаті

такої британської політики часів первісного нагромадження капіталу практично всі засновники флоту острівної держави, її перші адмірали Дрейк, Хокінс, Фробішер і Релі були звичайними бандитами. Всі вони одержували від королеви особисто нею підписані патенти на піратство, за що мали ділитися з нею здобиччю. Накопичені державною скарбницею великі кошти йшли на фінансування боротьби за утворення могутнього королівства, а згодом – імперії, чия сила спиралася на морську гегемонію. Такий державний курс Великої Британії продовжувався до середини XIX ст., і лише в 1856 р. європейські держави підписали Паризьку угоду про скасування кaperства.

Під час своєї піратської експедиції Дрейк став на якір поблизу сучасного американського міста Сан-Франциско. Англійський пірат не звертав уваги на місцеве населення, оскільки індіанці-язичники, відповідно до британського канонічного і звичаєвого права, вважалися людиноподібними істотами, які не мали душі і тому не могли стати добрими християнами. Не звертаючи уваги на індіанців, Дрейк вирішив, що він першим відкрив територію Каліфорнії для колоніального грабунку і розбою, і тому слід назвати цю країну Новий Альбіон. На честь відкриття піратський адмірал встановив монумент як пам'ять про перебування там англійців. На металевій плиті, яку прикріпили до великого стовбура, вигравірували ім'я королеви Єлизавети, день і рік перебування на берегу Каліфорнії його супутників і слова про перехід нової англійської заморської провінції під владу Корони Англії. Саме така церемонія була звичайною для встановлення англійського суверенітету над тими землями, які вводилися до складу Британської колоніальної імперії. Цей акт найкраще засвідчив, що морський розбій завжди об'єднував британську монархію та її підданих з числа піратів [12].

Винагородою для Дрейка стало введення його в шляхетство, здійснене королевою Єлизаветою не лише за участю англійських аристократів, а й у присутності французького посла, країна якого ворогувала з Іспанією. Королева аж до смерті приватира, який неодноразово воював на морі проти ворогів Англії, зокрема взявши участь у знищенні кораблів іспанської «Непереможної армади», називала його «Мій любий піратику». Корабель Дрейка «Золота лань» перебував ціле століття на якірній стоянці на р. Темзі як об'єкт для вшанування пам'яті морського розбійника, слідом за яким продовжували геополітичний розбій на океанських просторах інші приватири, так звані будівельники Британської імперії. І це було врегульовано нормами Конституції імперії, яка стала унікальним явищем, що розвивалося упродовж кількох століть – від пізнього середньовіччя до перемоги буржуазної революції. Вона ніколи не мислилася в сучасному розумінні як писаний Основний закон. Її можна розглядати скоріше як сукупність звичаїв і усталеної юридичної практики, які формувалися протягом сторіч у парламенті, місцевих адміністративних і судових органах. Ця сукупність теорії і практики втілювала основні правила, за якими будувалася держава [13]. Зрозуміло, що складовою цієї Конституції стали і ті правові норми, які за традицією утворювалися завдяки поширенню морської експансії Великої Британії, в авангарді якої виступали приватири.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шемшученко Ю.С. Великий єнциклопедичний юридичний словник / за ред. Ю.С. Шемшученка. – К.: Вид-во «Юридична думка», 2007. – 992 с.
2. Яременко В. Новий тлумачний словник української мови / укл. В. Яременко, О. Сліпушко. – К.: Вид-во «Аконіт», 2008. – Т. 1. – 901 с.
3. Wheeler M. Oxford Russian Dictionary / ed. by M. Wheeler, B. Unbegaun. – N.Y.: Oxford University Press. – 1025 р.
4. Величко К.И. Военная энциклопедия / под ред. К.И. Величко, В.Ф. Новицкого, А.В. Фон-Шварца и др.: в 18 т. – Петербург, 1907-1908. – Т. 18. – 141 с.
5. Тойнби А. Постижение истории / Тойнби А. – М.: Мысль, 1991. – 640 с.
6. Billias J.A. Law and Authority in Colonial America / ed. by J. A. Billias. – Barre: Appleton and Co., 1965. – 121 р.
7. Крашенинникова Н.А. Право средневековой Англии / под ред. О.А. Житкова и Н.А. Крашенинниковой // История государства и права зарубежных стран: учебник [для вузов]. – Ч. 1. – М.: Норма-Инфра-М, 1998. – С. 343.

8. Ивонин Ю.Е. Императоры, короли, министры. Политические портреты XVI века / Ивонин Ю.Е. – Дн.: ДГУ 1994. – 131 с.
9. Штокмар В.В. Очерки по истории Англии XVI века / Штокмар В.В. – Л.: Изд-во Ленинградского университета, 1957. – 160 с.
10. Pulman M. The Elizabethian Privy Council in the Fifties-seventies / M. Pulman. – Berkeley; Los Angeles: University of California Press. 1971. – P. 34-38.
11. Широкорад А.Б. Адмиралы и корсары Екатерины Великой. Звездный час русского флота / Широкорад А.Б. – М.: Вече, 2006. – 446 с.
12. Можейко И.В. Пираты, корсары, рейдеры. Тайны морей и островов / Можейко И.В. – М.: Астрель, 2010. – 768 с.
13. Романов А.К. Правовая система Англии / А.К. Романов. – М.: Дело, 2002. – 344 с.

УДК 343.1:343.197(091) «1864»

РЕОРГАНІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ СУДОВОЇ РЕФОРМИ 1864 Р.

Середа А.М., к.і.н., доцент

Запорізький національний університет

У науковій статті на підставі аналізу правових актів та наукової літератури досліджується реорганізація кримінального процесу в умовах судової реформи 1864 р. Аналізуються основні положення Статуту кримінального судочинства. Досліджується історична наступність у розвитку судочинства на українських землях після ліквідації України-Гетьманщини та поширення на її територію російської державно-правової системи.

Ключові слова: досудове провадження, досудове слідство, кримінальне судочинство, кримінально-процесуальне право, процесуальні дії, реформа, Статут кримінального судочинства, судовий слідчий.

Середа А.Н. REORGANIZATION OF CRIMINAL JUSTICE IN 1864 / Zaporizhzhya national university, Ukraine

В научной статье на основе анализа правовых актов и научной литературы исследуется реорганизация уголовного процесса в условиях судебной реформы 1864 г. Анализируются основные положения Устава уголовного судопроизводства. Исследуется историческая преемственность в развитии судопроизводства на украинских землях после ликвидации Украины-Гетьманщины и распространения на ее территорию российской государственно-правовой системы.

Ключевые слова: досудебное производство, досудебное расследование уголовное судопроизводство, уголовно-процессуальное право, процессуальные действия, реформа, Устав уголовного судопроизводства, судебный следователь.

Sereda A.N. REORGANIZATION CRIMINAL JUSTICE OF REFORM IN 1864 / Zaporizhzhya national university, Ukraine

In a scientific paper based on the analysis of legal acts and the scientific literature examines the reorganization of the criminal proceedings in the judicial reform of 1864.

In November 1864 were approved and became effective basic acts of judicial reform: «The establishment of court of justice», the «Charter of Civil Procedure», «The Charter of criminal proceedings», the «Charter of the penalties imposed by magistrates».

The author analyzes in detail the main provisions of the Charter of the criminal proceedings. Charter includes: General and three books that were divided into sections and chapters. Displays the main purpose of proceedings in accordance with the Charter.

In the «General Provisions» stressing that «no one can be prosecuted for a crime or misdemeanor, if he was not prosecuted in the order determined by the rules of this Constitution».

Get their books in-depth coverage of the Charter of the criminal proceedings.

Note that in the first book «The order of proceedings in the court of justice of the world» were regulated in detail the problems of jurisdiction of cases, the beginning of cases by magistrates, the testimony of the parties